

Oponentský posudek diplomové práce

Jméno a příjmení studenta: Jiří Bukovský

Téma diplomové práce: *Panování člověka a Boží Duch v myšlení Pavla z Tarzu*

Předložená diplomová práce Jiřího Bukovského „Panování člověka a Boží Duch v myšlení Pavla z Tarzu“, Husitská teologická fakulta UK, vlastním nákladem, 2007, s.83 se vyznačuje systematickostí, pečlivostí a přehledným způsobem zpracování vytyčené problematiky. Charakterem a úrovní zpracování odpovídá studiu akademickému gradu, na který J. Bukovský aspiruje.

V Úvodu (s.1-2) nás autor přiměje k reflexi starozákonního textu **Gn1,26**, avšak v dalších částech práce se vlastního biblického výroku (o jeho případných exegezích nemluvě) dotýká pouze letmo. Považuje-li autor pro svá tvrzení za ústřední výše uvedený text, měl by provést jeho důkladnou exegezi.

Kapitola **Tradice Pavlovského bádání (s.9-18)** poměrně přesně sleduje předem vybrané teologické problémy. Autor se relativně dobře vyrovnává s masivní teologickou diskusí. Konkrétní model vyzdvihuje J.Bukovský zejména na s.17: „Za nesmírně hodnotné považujeme též Schweitzerovo důsledné uchopení a interpretaci Božího Ducha jako „*životního principu Kristovy mesiášské osoby a stav existence, jež náleží mesiášskému království*.“ Naše práce je v podstatě snahou o důslednou aplikaci porozumění, jež se za touto Schweitzerovou větou skrývá.“ Autor však dále v práci Schweitzerovu interpretaci Božího Ducha v myšlení apoštola Pavla zmiňuje na stále stejné rovině. Nic konkrétního z ní nevyvozuje. Jak tedy mám těmto větám, jež metodicky mnohé slibují, rozumět?

Kapitoly **Král: panování člověka a Boží Duch v pohledu k počátku (s.19-29)** a **Mesiáš – panování člověka a Boží Duch v eschatologickém výhledu (s.30-44)** jsou až na níže zmiňované vady vypracovány poměrně zdařile, avšak místy ztrácí čtenář přímou souvislost s hlavním vytyčeným tématem.

V kapitole **Panování člověka a Boží Duch v myšlení Pavla z Tarzu (s. 45-69)** se Bukovský konečně dostává k vlastnímu tématu. Exegeze a z ní vyvozené teologické a jak sám autor zdůrazňuje též antropologické principy by si zasloužily zevrubnější pojednání. Očekávala bych detailnější rozbor vybraných modelových novozákonních textů.

V **Závěru (s.70-75)** se autor snaží shrnout a uspořádat myšlenky, které vedou více méně k podpoře jeho osobního přesvědčení. Výstižně připomíná minulou diskusi (Bultmann, Käsemann, Sanders atd.), nic však neříká o diskusi současné. Autorovy vlastní závěry mají převážně vyznavačský charakter. Jaká je přesná souvztažnost Gn1,26 a Pavlovým učením o Božím Duchu se ze závěru navzdory očekávání nedozvíme.

Detailně kladně:

Na několika místech je třeba ocenit formulační dovednost a myšlenkovou vyzrálou autora. Zajímavá je též obhajoba platnosti mýtického výkladu pavlových textů a jeho následného zprostředkování čtenářům (s.11nn, s.70nn).

Pozoruhodným se jeví téma zkušenosti, jež autor rozvíjí zejména v souvislosti s „vlastní“ zkušeností Ducha. Autorovi můžeme vzdát hold i za způsob, kterým se vypořádává s intertestamentální literaturou a jejím výběrem pro pojednávané téma.

Kriticky:

V kapitole o králi Bukovský upřednostňuje parafrázi tezí **S.Mowinckela**. Přitom však prezentuje pouze jednu z jeho publikací. Proč se tak autor rozhodl? (Recentní příspěvky k dané problematice prezentovali i jiní autoři. Např. Shemaryahu Talmon, Mitchell Dahood, David Mitchell, Allan

Rosengren Petersen).

Na s.21 sice zmiňuje kněžskou roli izraelského krále, ale své tvrzení příliš nepodporuje výkladem vybraných textů.

V kapitolách o myšlení Pavla z Tarsu přišla poněkud zkrátka reflexe platónské, případně novoplatónské filozofie a antropologické úvahy helénistického židovstva. (I když se nejedná o zcela recentní publikaci, Kovářova studie o helénistickém židovstvu je stále v mnohém přínosná a k tématu hodná doporučení).

Autor se příliš upnul k tezí Robina Scroggse. **Na s. 69 pregnantně nevyjádřil, jak souvisí Kristovo panství (resp.panování) s působením Ducha a panováním člověka.**

Na několika místech se svým předjímáním toho, co bude v práci následovat, trochu prohřešil proti obvyklé stylistice, např. s.19, 30, 45. Na více místech chybí citace primárního pramene: např. na s.33, pozn.151, s.34,pozn.158,s.36 pozn.165,s.56 pozn.241, s.61 pozn.259.

Místy se setkáme s formulačními nepřesnostmi, gramatickými chybami a překlepy.

Seznam primární a sekundární literatury se podle autorových možností zdá úplný a nepochybně přínosný. Škoda jen, že zde chybí novější studie o dané problematice. Téma je totiž aktuální, a tudíž mnohými teology i antropology zpracováváno. Poněkud postrádám studie z různých periodik a časopisů.

Anglické shrnutí je stručné, odráží spíš autorovu vyznavačskou pozici.

V obhajobě se prosím zejména zaměřte: 1) Vysvětlení přímé souvislosti, případně nových kontextů Gn1,26 a Pavlovy antropologie a učení o Božím Duchu.

2) V čem spočívá důsledná aplikace výše uvedené Schweitzerovy teze?

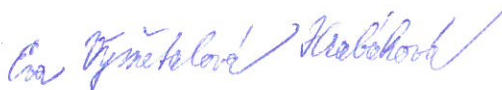
3) Proč je v práci preferován Mowinckel a Scroggs?

4) Korelace Kristova panování, působení Ducha a panování člověka.

Navzdory všem kritickým připomínkám se autor J.Bukovský svého tématu zhostil se ctí.

Navrhuji hodnocení **výborně (1) až velmi dobře (2).**

V Praze,9.května 2007

Mgr. Eva Vymětalová Hrabáková, Th.D.